

KANDIDAT

2326

PRØVE

REL125 1 Innføring i kristendom, religion, livssyn og etikk 1

Emnekode	REL125
Vurderingsform	Skriftlig eksamen
Starttid	11.12.2017 09:00
Sluttid	11.12.2017 15:00
Sensurfrist	02.01.2018 01:00
PDF opprettet	21.09.2018 13:26
Opprettet av	Digital Eksamen

REL125 1 Generell informasjon**Emnekode:** REL125**Emnenavn:** Innføring i kristendom, religion, livssyn og etikk 1**Dato:** 11.12.2017**Varighet:** 09:00-15:00**Tillatte hjelpemidler:**

Læreplan for kunnskapsløftet og læreplan for KRLE-faget

Merknader:

Både del 1 og del 2 må være bestått for at eksamen skal kunne godkjennes. Under del 1 skal studenten velge mellom oppgave 1 eller oppgave 2. Del 1 teller 80 %.

Del 2 teller 20%. Hver av oppgavene under del 2 skal kunne besvares med få setninger. 5 av 10 oppgaver må ha godkjent svar for at denne delen skal være bestått.

Det forekommer av og til spørsmål om bruk av eksamensbesvarelser til undervisnings- og læringsformål.

Universitetet trenger kandidatens tillatelse til at besvarelsen kan benyttes til dette. Besvarelsen vil være anonym.

Tillater du at din eksamensbesvarelse blir brukt til slikt formål?**Velg et alternativ** Ja Nei

Besvart.

1 REL125 1 Del 1

DEL 1 (teller 80 %)

Velg enten oppgave 1 eller oppgave 2:

Oppgave 1

A) (teller 2/3) Gjør rede for kristendommens lære om Jesus Kristus.

B) (teller 1/3). Gjør rede for og drøft noen utfordringer knyttet til det å undervise om kristendommen i KRLE-faget.

eller **Oppgave 2**

A. (teller 2/3) Gjør rede for jødisk tro og praksis. Gi noen eksempler på hvordan jødedommen forbinder sin tro og praksis med historiske hendelser.

B. (teller 1/3) Ta utgangspunkt i ett kompetansemål etter 7. trinn om jødedommen. Bruk den didaktiske relasjonsmodellen og lag et undervisningsopplegg knyttet til det utvalgte kompetansemålet.

Skriv ditt svar her...**Del 1: Oppgave 1A**

Jeg har forstått oppgaven slik at jeg skal gjøre rede for kristendommens lære om Jesus Kristus. Jeg velger å dele teksten min opp i 4 deler; Treenigheten, Jesu fødsel, Jesu liv og Jesu død og oppstandelse. Til slutt vil jeg oppsummere. Teksten er skrevet fra et faglig-innenfra perspektiv.

Treenigheten

Et sentralt og viktig begrep i Kristendommens lære er treenigheten. Den går ut på at Gud er tre i en. Dette vil si at Gud er Faderen, Sønnen (Jesus) og Den hellige ånd (DHÅ). De er ikke hverandre, men de er alle Gud. Man kan sammelikne det med en trekløver. De tre bladene er Faderen, Sønnen og DHÅ, mens stilken er Gud.

På grunn av treenigheten er det uenighet om Kristendommen har en monoteistisk tro eller ikke. At en tro er monoteistisk vil si at man tror på bare en Gud. Kristne selv mener at de har en monoteistisk tro, mens andre religioner er ikke nødvendigvis enige i dette.

Jesu fødsel

I både Lukas og Matteus evangelium i det nye testamentet står det om Jesu fødsel. Jesu fødsel er også grunnen til at kristne feirer jul. Jesus ble født av jomfru/unge Maria i en stall i Betlehem, rundt år 0. Jesus er Guds sønn, mens Josef er hans adoptiv far. Det vil si at det ikke har foregått en seksuell handling, og Jesu fødsel er derfor ett under i seg selv. Før Jesus ble født fikk Maria og Josef besøk av en engel i hver sin drøm. Engelen sa at Maria skulle bli med barn, og hun skulle kalle han Jesus, for han skulle bli verdens frelser. Man kan også si at det har foregått en inkarnasjon. Det vil si at Jesus kom ned fra himmelen for å ta på seg menneskes kjøtt og blod. Det at Jesus ble født som ett lite barn i en stall har en betydning i seg selv. Dette viser at han er 100% menneske, og at han var sårbar slik alle mennesker er. Tonaturlæren er ett sentralt begrep å nevne her. Det vil si at Jesus er sant menneske, sann Gud.

Jesu liv

I det nye testamentet kan vi finne mange fortellinger om Jesus som voksen. Som barn er det bare en fortelling som blir nevnt. Når han var 12 år ble han borte for foreldrene sine. Da de fant han var han i gudshuset og pratet med prestene. De lyttet på ham med stor undring og beundret hans kunnskap og personlighet. Da Maria og Josef fant Jesus spurte han dem: "Visste dere ikke at jeg ville være i mitt fars hus?". Dette viser at Jesus alltid har visst at han er Guds sønn og hvilken oppgave han hadde på jorda.

Da Jesus ble litt eldre ble han døpt av døperen Johannes, som var tremeningen hans. Dette var første gang Gud selv sa at Jesus var hans sønn. Da Jesus stod i vannet åpnet himmelen seg, og en røst (Guds røst) så tydelig at alle kunne høre sa "dette er min sønn" e.l.

Ett sentralt tema rundt Jesu liv er disiplene hans. Jesus hadde 12 disipler. Disiplene fulgte Jesus der han dro. De lyttet til den han hadde og si, og kalte han mester. Disiplene var også med når Jesus utførte mirakler og under. Jesus første under var i ett bryllup, hvor det ble tomt for vin. På denne tiden var det viktig med mye og god vin til et bryllup. Jesus ba noen om å fylle noen krukker med vann. Folk ble skeptiske, men når de smakte på det som skulle ha vært vann, var det blitt gjort om til vin.

Vi kan lese om mange forskjellige under som Jesus gjorde i bibelen. Som da han mettet 5000 mennesker med 2 fisker og 5 brød eller da Jesus gikk på vannet.

Andre viktige mirakler som Jesus gjennomførte var helbredelse og å vekke mennesker opp fra de døde. Han ga synet tilbake til blinde, og helbredet mennesker. Blant annet kan vi lese om mannen som var lam i beine og ble firet ned fra taket for å komme til Jesus. Jesus sa: "Reis deg og gå", og mannen gjorde dette. Jesus vekket også opp Lazarus og en liten jente, som hadde vært død i noen dager. Alle disse miraklene er viktige elementer i læren om Jesus Kristus ettersom at dette viser hvem Jesus var.

Jesus brukte ofte lignelser for å forklare eller fortelle noe an talte om. Lignelser er fortellinger som ikke nødvendigvis er sanne, men som viser ett bilde av budskapet man ønsker å få frem. Lignelsen om den barmhjertige samaritan er velkjent for mange. Den viser godhet og kjærlighet fra en som det ikke er forventet å få kjærlighet fra. Jesus var opptatt av alle mennesker. Han elsket de som andre hatet, og har blant annet sagt: "Du skal elske din neste som deg selv".

Ett siste tema jeg ønsker å trekke fram er Jesus og barna. Vi kan finne mange eksempler på at Jesus mente at barna var viktige. Blant annet var det en gang disiplene hindret noen barn i å komme til Jesus, fordi han var så sliten. Da sa Jesus "La de små barna komme til meg". Vi kan også lese om at Jesus sier at de minste (barna) er de største i Guds rike, og at vi må være som et barn for å komme til himmelriket.

Jesu død og oppstandelse - den nye pakt

Noe av det viktigste å si om Jesus er at han ble født på jorda for å bli verdens frelser. Menneskene levde i synd etter syndefallet i edens hage. Når Jesus døde på korset tok han på seg all verdens synd, slik at alle verdens mennesker kunne bli frelst. Korset blir sett på som ett viktig symbol. Det lager en slags bro som gjør at menneskene kan komme til himmelriket, hvor Gud er. Dette har Jesus selv sagt i Johannes evangelium: "Jeg er veien, sannheten og livet. Ingen kommer til faderen uten meg".

Kristne sier ikke at Jesus ble drept, men at han ga sitt liv. Det vil si at han frivillig lot seg dø for å frelse hele verden. I bibelen kan man lese at dagen før korsfestelsen ba Jesus til Gud, og spurte om dette var virkelig nødvendig. Han fikk til svar at det var nødvendig, og han ga dermed sitt liv, ettersom det var det Gud hadde bedt han om å gjøre. Påske høytiden er til minne om alle disse elementene som jeg har nevnt.

Ett viktig punkt å få med her er at om Jesus ikke hadde stått opp fra de døde, hadde kristendommen mistet alt sitt trosgrunnlag. Ettersom at dette er den nye pakten mellom menneskene og Gud, er det noe av det viktigste og mest sentrale i hele kristendommens troslære. Vi kan lese dette i Johannes 3.16 "Hver den som tror på han, skal ikke gå fortapt, men ha evig liv". Jesus var med andre ord Messias.

Oppsummering

Jesus er en del av treenigheten. Han ble født av jomfru Maria, og vi kan lese om livet hans i Det nye testamentet. Han både helbredet, utførte mirakler og under. Alle mennesker var viktig for Jesus, og han elsker alle. Jesus brukte ofte lignelser for å forklare hva han mente under taler. Han ga sitt liv for alle verdens mennesker slik at vi kan komme til himmelriket hvor Gud er. Jesus Kristus er de kristnes Messias, og verdens frelser.

Oppgave 1B

I denne delen skal jeg gjøre rede for og drøft noen utfordringer med å undervise om Kristendommen i KRLE-faget. Å være religionslærer kan være en utfordring i seg selv. Det er viktig at man holder seg religionsnøytral, og at man underviser fra ett faglig utenfra- og innenfra-perspektiv. Vi kan finne flere utfordringer med å undervise om Kristendommen i KRLE-faget.

For det først skal Kristendommen ble prioritert 55% av undervisningen i KRLE-faget. Dette kan være en utfordring på flere måter. I en klasse er det 25 elever. 18 av disse kommer fra kristne trossamfunn, 4 er humanister og de siste 3 er muslimer. For de kristne elevene vil KRLE-faget mest sannsynlig være spennende og gøy, og de vil kanskje få en følelse av stolthet når de lærer om trostradisjonen sin. Men for humanistene og muslimene kan dette føles krenkende. "Hvorfor lærer vi så lite om det jeg tror på? Er det mindre viktig enn noe annet?". Som religionslærer er det viktig å tydelig få frem at alle religionene er like viktige. Det er også viktig å være religionsnøytral, slik at man ikke påvirker elevene sitt livssyn. Dette bringer meg videre til mitt neste punkt; forkynnende undervisning.

Forkynnende undervisning er ikke greit i en skole. Som religionslærer har du en enorm påvirkningskraft, og man må være varsom med ordene man velger å bruke. En religionslærer behøver ikke å tilhøre en trostradisjon, men mange gjøre det. Religion og tro er personlig. En religionslærer har på lik linje med alle andre, fullt rett til å tro på akkurat det en måtte ønske. Det som er viktig her er at som religionslærer skal du være religionsnøytral. Det vil si at du tar ikke stilling til hva du mener er sant eller ikke sant innenfor religionene. En kristen religionslærer kan fort komme til å si "Jesus er Messias". For muslimer og jøder (eks) vil dette være veldig krenkende. Dette stemmer ikke med det de har blitt lært hjemme? Dette gjelder selvfølgelig alle trostradisjoner, men ettersom Norges verdier og grunnloven bl.a. er bygd på kristne verdier, kan det være fort gjort å slippe ut en setning som ikke burde ha blitt sagt. De fleste religiøse i Norge tilhører et kristen trossamfunn, og samfunnet blir påvirket av dette. Når det er sagt må jeg også nevne at det å være verdinøytral ikke nødvendigvis er det beste. Det er viktig å være seg selv som lærer, men du trenger ikke å by på hele deg.

Vi har fire forskjellige perspektiver i skolen:

Faglig innenfraperspektiv	Personlig innenfraperspektiv
Faglig utenfraperspektiv	Personlig utenfraperspektiv

Perspektivene som er personlig har ingenting i en skole å gjøre, ettersom at dette blir en slags forkynnende undervisning (slik jeg forklarte tidligere). De faglige perspektivene hører begge med i undervisningen. For å kunne fullt forstå en religion er det viktig at vi ser på hvordan religionen ser på seg selv, og hvordan man ser på den uten å være en del av den. Disse perspektivene er det ikke bare læreren som bruker. Elevene sitter alltid med hvert sitt perspektiv, ofte er dette ett personlig perspektiv. Derfor må man være varsom med hvordan man ordlegger seg. Jeg trekker igjen fram eksempelet: "Jesus er Messias". Først og fremst er dette et personlig perspektiv, og hører ikke hjemme i skolen. Frasen sier også at jøder og muslimer tar feil, ettersom at i både Jødedommen og Islam blir han sett på som en profet, ikke Messias. Denne frasen burde heller bli sagt slik "Kristne mener at Jesus er Messias". Det positive med at vi kan se på religionen både utenifra og innenifra er at vi får en større forståelse for religionen. Ikke bare ser vi hvordan den ser ut utenfra, men vi kan lære hvordan den bli praktisert. Eksotisme er her ett viktig begrep, og dette kan være både positivt og negativt. Positivt fordi det er eksotisk, spennende og nytt for elevene. Negativ fordi det kan bli for fremmed, og til og med bli latterliggjort.

En klasse består av forskjellige elever, og disse elevene kan ha forskjellige trostradisjoner. Som lærer kan det være lurt å ha noe kjennskap til hvordan elevene tenker, og hva de tror på. Det betyr ikke at du skal spørre dem ut, men legg merke til ting. Er det en elev som ikke vil tegne Jesus? Hvorfor ikke? Muslimer bl.a. får ikke lov til å tegne Jesus. Da blir denne arbeidsoppgaven veldig vond for denne eleven. Om du har kjennskap til elevene dine, kan du lettere tilrettelegge opplæringen slik at den blir god for alle. Noen klassiske eksempler fra kristendomssundervisningen som kan være krenkende for andre trostradisjoner er bl.a. å tegne Jesus, syng salmer, ha adventskalender på skolen, dra på eskursjon til kirka, osv. Dette bringer meg videre over til utfordringer med foreldrene, og fritaksordningen.

Foreldrene kan være en utfordring i seg selv, ettersom at de har en stor (om ikke den største) innvirkning på barnets tro. De kan komme med meninger eller kritikk ovenfor det nye vedtaket om 55% kristendomsundervisning, men som du ikke kan gjøre noe med. Fritaksordningen er derfor også viktig å nevne her. Elever kan få fritak fra aktiviteter, men ikke kunnskapsdelen. En utfordring her kan være eks: Du skal ta

med klassen din for å besøke en kirke. 5 elever har søkt om fritak. Nå må ta lage egne arbeidsoppgaver til disse elevene, slik at de ikke går glipp av kunnskapsdelen av turen. Dette skaper mye ekstra arbeid for deg, og du trenger mer resusser, bl.a. noen som kan være med disse elevene.

For å oppsummere kan vi si at å være religionslærer i seg selv kan være utfordrende. Å undervise i kristendom kan være utfordrende ettersom at det er flere kompetanse mål under kristendomsdelen. Det kan da for noen elever føles krenkende å bruke så mye tid på kristendommen, mens man bruker veldig liten tid på en annen trostradisjon. Å håndtere foreldre som er veldig for eller veldig mot kristen tekning kan være en utfordring. Arbeidsmetoder og å holde seg religionsnøytral vil også være utfordrende, ettersom Norge er ett land som er bygd på kristne verdier.

Besvart.

2 Del 2

DEL 2 (teller 20 %)

Kort svar

1. Hva er en hadith?
2. Hva betyr "puja"? Beskriv kort hvor og hvordan dette fenomenet foregår.
3. Hva kalles buddhismens eldste hellige skrifter, og hvilket språk er de skrevet på?
4. Hva menes med begrepet "naturalisme"?
5. Gjør kort rede for innholdet i islams to store høytider.
6. Forklar kort det synoptiske problem.
7. Hva betyr det å undervise ut fra et faglig utenfraperspektiv?
8. Hva går «karmaloven» i hinduismen ut på?
9. Hvem var Paulus, i følge kristendommen?
10. Skal skolefaget (KRLE) studere Bibelen fra nærhet eller distanse?

Skriv ditt svar her...

Del 2: Kortsvarsoppgaver

1. Hva er en hadith?

Hadith er fortellinger om Mohammad og hans liv, innenfor Islam.

2. Hva betyr "puja"? Beskriv kort hvor og hvordan dette fenomenet foregår.

"Puja" betyr tilbedelsritualet. Dette kan foregå enten hjemme eller i tempelet. I hjemme har man gjerne en hylle eller en vegg som er fylt med bilder og/eller små statuer av guden man skal tilbe. Det vil også være røkelse og lys i rommet. Før tilbedelsen må man gjennom ett renselsesritualet. Videre ofrer man små ting som nøtter og søtsaker, som man senere spiser selv. Det er vanlig å binde en tråd rundt håndledde, og male en rød prikk i pannen som beskyttelse mot alt ondt. Man tilber gjerne den samme guden hjemme som i tempelet man går i, hvor det er store statuer av guden(e).

3. Hva kalles buddhismens eldste hellige skrifter, og hvilket språk er de skrevet på?

Buddhismens eldste hellige skrifter kalles Tipitaka ("De tre kurvene") og er skrevet på Pali.

4. Hva menes med begrepet "naturalisme"?

Naturalisme er troen på at naturen er den ene sanne virkligheten.

5. Gjør kort rede for innholdet i islams to store høytider.

Id al-fitir er feiringen etter fastemånden ramadan. Man kler seg i pene klær og har en stor festmiddag. Det er vanlig å gå på besøk til venner og familie, og barna får gjerne gaver. Man feirer høytiden hjemme, men det er også vanlig å gå i moskéen.

Id al-adha feires for å minne om når Abraham ofret en sau istedenfor sønnen sin. Det er vanlig å slakte en sau e.l. som man så spiser selv og/eller deler ut til de fattige. Muslimer i Norge ber gjerne familiene/vennene sine i muslimske land om å slakte en sau for dem.

6. Forklar kort det synoptiske problem.

De synoptiske evangeliene er Markus, Matteus og Lukas. Det synoptiske problem: Hvordan kan de være så like, men samtidig så forskjellige?

7. Hva betyr det å undervise ut fra et faglig utenfraperspektiv?

Å undervise fra et faglig utenfraperspektiv vil si at man ikke tar hensyn til hva religionen sier om seg selv.

8. Hva går "karmaloven" i hinduismen ut på?

Karmaloven går ut på at gode handlinger fører til en god karma, mens dårlige handlinger fører til dårlig karma. Det er karmaen som avgjør hva/hvem du blir gjenfødt som i ditt neste liv, derfor ønsker man å ha god karma.

9. Hvem var Paulus, i følge kristendommen?

I følge Kristendommen startet Paulus som en som forfulgte og drepte kristne. Senere fikk han en åpenbaring fra Gud, og ble selv en aktiv kristen som reiste rundt og forkynte Guds ord.

10. Skal skolefaget (KRLE) studere Bibelen fra nærhet eller distanse?

Skolefaget KRLE skal studere Bibelen fra distanse.

Besvart.